

Huvudman

Järvaskolan AB, org.nr 556957-2315
Amir.sajadi@jarvaskolan.se

Ärendet

Tillsyn av den enskilda huvudmannen Järvaskolan AB

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Järvaskolan AB att senast den **torsdag den 2 januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brist rörande insikt i ekonomiska regelverk som gäller för accessionsformen aktiebolag samt brist gällande ekonomiska förutsättningar. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Järvaskolan AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Järvaskolan AB ska vidta följande åtgärder

Ägar- och ledningsprövning, insikt i ekonomiska regelverk

1. Se till att någon person i ägar- och ledningskretsen har insikt i de ekonomiska regelverk som gäller för associationsformen aktiebolag. (2 kap. 5 och 5 a §§ skollagen). Insikt i ekonomiska regelverk ska finnas avseende bokföringslagen och aktiebolagslagen. Detta innebär att någon eller några i ägar- och ledningskretsen genom utbildning ska förvärva sådan insikt eller att en eller flera personer som har denna insikt tas in i ägar- och ledningskretsen.

Ekonomiska förutsättningar

1. Se till att Järvaskolan AB:s eget kapital minst motsvaras av aktiekapitalet. (2 kap. 5 § och 26 kap. 3 § skollagen).
2. Betala skulder senast när de förfaller till betalning. (2 kap. 5 § och 26 kap. 3 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till alp-pef@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:1964) i de handlingar som sänds in.

Huvudmannen ska i samband med redovisningsdatumet inkomma med följande underlag:

- Underlag som redogör för vilka åtgärder som vidtagits avseende koncernbolagens olika räkenskapsår.
- Underlag som redogör för vilka åtgärder som vidtagits för att säkerställa att skatter, avgifter och lönehantering sköts och inbetalas i tid.
- Huvudmannens årsredovisning inklusive revisionsberättelse för 2023/2024.
- Skattekontoutdrag för perioden 2023-11-07 – 2024-12-15 eller till och med månad innan redovisningsdag.
- Stiftelsen Roya Foundations (org.nr 802478-9771) årsredovisning som avgivits efter den fastställda årsredovisningen för 2021-07-01 – 2022-12-31 inklusive revisionsberättelse samt avstämda och rättvisande balans- och resultatrapporter, inte äldre än två månader för innevarande räkenskapsår.
- Senast fastställd årsredovisning för dotterbolaget Centrum för gymnasieutbildning i Sverige AB (org.nr 559141-6622).
- Aktuellt relevant antal innevarande termin samt antalet elever hösten 2024.

Om ärendet

Skolinspektionen har sedan våren 2023 genomfört en tillsyn av Järvaskolan AB (org.nr 556957-2315). Tillsynen har omfattat prövning av ägar- och ledningskretsens insikt och lämplighet samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Lämplighetsprövningen har avsett både de fysiska personerna och den juridiska personen. I ärendet har skriftligt material inhämtats från huvudmannen samt Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar och uppgifter från Länsstyrelsen i Stockholm inhämtats i ärendet. Skolinspektionen har även haft en digital intervju med huvudmannen. Huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet. Huvudmannen har inkommit med ett yttrande den 6 maj 2024.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Ägar- och ledningsprövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Järvaskolan AB, tillika huvudmannen, har uppgett att personerna i Järvaskolan AB:s styrelse, dvs. AS och HR, ingår i huvudmannens ägar- och ledningskrets. Huvudmannen har uppgett att AS har suttit i styrelsen sedan 2014 och HR sedan 2016, vilket stämmer överens med vad som framgår av inhämtat utdrag från Bolagsverket.

Enligt huvudmannen och handlingarna i ärendet, bland annat Stiftelsen Roya Foundations årsredovisning 2021/2022, framgår att huvudmannen Järvaskolan AB i sin helhet ägs av Stiftelsen Roya Foundation (moderstiftelsen). Järvaskolan AB äger i sin tur dotterbolaget Centrum för gymnasieutbildning i Sverige AB (dotterbolaget) i sin helhet. Av moderstiftelsens registreringsbevis framgår att AS, PR och CM ingår i stiftelsens styrelse. AS är ordförande och styrelseledamot i moderstiftelsen, huvudmannen och dotterbolaget.

Huvudmannen anger att de två personerna i huvudmannens styrelse har kunskap eller erfarenhet i skollagstiftning, arbetsrätt, arbetsmiljörätt samt de ekonomiska regelverk som är aktuella för huvudmannens accessionsform. Huvudmannen anger att AS har arbetat som verkställande direktör för huvudmannen sedan 2014, som verksamhetschef och affärsrådgivare för en stiftelse, bistått med att starta flera nya aktiebolag samt bedrivit kurser för nyföretagare och genom det har förvärvat insikt i av de ekonomiska regelverken. Huvudmannen uppger att styrelsesuppleanten HR har förvärvat insikt i de ekonomiska regelverken genom erfarenhet som styrelseledamot i aktiebolag.

Insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten

Olika räkenskapsår inom koncernen

Skolinspektionen har i ärendet tagit del av årsredovisningar för moderstiftelsen, Järvaskolan AB och dotterbolaget samt deras registreringsbevis. Skolinspektionen har även genomfört en intervju med huvudmannen och då ställt frågor om bland annat bolagens räkenskapsår. Av handlingarna och huvudmannens muntliga uppgifter framgår att Järvaskolan AB och dotterbolaget har ett brutet räkenskapsår och att moderstiftelsen har kalenderår som räkenskapsår. Huvudmannens representant AS uppger i intervju med Skolinspektionen att beslut tagits om att ändra dotterbolagets räkenskapsår inför uppstarten av dess verksamhet och att dotterbolaget i februari 2023 ändrat räkenskapsår till brutet räkenskapsår i Bolagsverkets register. AS uppger att ändringen av räkenskapsår för dotterbolaget gjordes hos Bo-

lagsverket utan tillstånd från Skatteverket. Vidare har AS i intervju uppgett att moderstiftelsen för mer ett år sedan bytte räkenskapsår till kalenderår samt att koncernbolagen inte har samma räkenskapsår. På fråga huruvida Skatteverket har medgett att koncernbolagen har olika räkenskapsår svarar AS nej. Huvudmannen uppger att Länsstyrelsen i Stockholm godkände moderstiftelses byte av räkenskapsår till kalenderår. I moderstiftelsens stadgar framgår att räkenskapsåret är kalenderår.

Kontrollbalansräkning och sena inbetalningar

Skolinspektionen har fått del av Järvaskolan AB:s årsredovisningar med tillhörande revisionsberättelser för räkenskapsåren 2021/2022 och 2022/2023. Revisorn har i båda revisionsberättelserna den 26 december 2022 respektive 29 december 2023 lämnat anmärkningar om att bolaget inte i rätt tid och med rätt belopp vare sig redovisat eller betalat avdragen skatt, sociala avgifter eller mervärdesskatt.

I revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2021/2022 anmärker revisorn på att bolaget, enligt årsredovisningens balansräkning, har ett eget kapital som understiger hälften av aktiekapitalet. Under dessa förutsättningar har styrelsen en skyldighet att, enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen, upprätta en kontrollbalansräkning. Revisorn anger att någon kontrollbalansräkning inte har upprättats. Skolinspektionen har ställt kompletterande frågor till huvudmannen om anledningen till att någon kontrollbalansräkning inte upprättats. Huvudmannen förklarar skriftligt att bolaget vid tidpunkten för bokslut och upprättande av årsredovisning redan hade upparbetat det egna kapitalet och att ekonomin blivit betydligt bättre. Därför ansågs det inte finnas ett behov av att upprätta en kontrollbalansräkning. Huvudmannen inkom till Skolinspektionen med ett dokument benämnt kontrollbalansräkning per 2023-01-31, men som huvudmannen menar inte är att se som en kontrollbalansräkning i lagens mening då dokumentet upprättats för bolagets egen räkning och bland annat för att visa Skolinspektionen hur bolagets ekonomi ser ut. Huvudmannen anför skriftligt att revisorn inte lämnat yttrande över kontrollbalansräkningen och anger senare vid intervju att bolaget inte avser att inhämta ett sådant yttrande samt att någon kontrollbalansräkning inte heller har behandlats på en bolagstämma.

Av revisionsberättelserna för årsredovisningarna 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018, 2019/2020, 2020/2021, 2021/2022 och 2022/2023 framgår att revisorn lämnat huvudmannen anmärkning på att skatter och avgifter inte betalats i tid och vissa år inte med rätt belopp. Vidare anmärkte revisorn beträffande räkenskapsåren 2015/2016 till och med 2020/2021 på att årsredovisningen inte upprättats i sådan tid att det varit möjligt att, enligt 7 kap. 10 § aktiebolagslagen, hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Skolinspektionen har fått del av huvudmannens skattekontoutdrag för perioden 2020-01-01 - 2023-11-07. Först erhöles skattekontoutdrag för perioden 2020-01-01 - 2023-03-20 och därefter begärdes kompletterande utdrag för perioden 2023-03-01 - 2023-11-07. Av skattekontoutdragen framgår att huvudmannen systematiskt

betalar skatter och arbetsgivaravgifter sent och att huvudmannen varje månad debiterats kostnadsränta avseende för sent betalda skatter och avgifter. Järvaskolan AB har enligt skattekontoutdragen betalat arbetsgivaredeklarationen sent 41 av 46 månader. I oktober 2023 betalade huvudmannen den deklarerade periodrapporten för september elva dagar efter förfallodagen. Huvudmannen förklarar vid intervju i september 2023 att anledningen till de sena inbetalningarna har varit bristande administrativa rutiner. Huvudmannen uppger att de förbättrat sin administration samt bytt bokföringsprogram 2022. Huvudmannen uppger vidare att de har gjort framsteg med den redovisningsbyrå som de har sedan 2018. Av skattekontoutdraget avseende perioden mars-oktober 2023 framgår det att huvudmannen fortsatt att betala in skatter och avgifter för sent samtliga åtta månader. Det rör sig om större belopp, uppemot ca 980 000 kr enligt skattekontoutdraget som Skolinspektionen har för år 2023. Av skattekontoutdraget framgår även att huvudmannen gjort ett flertal rättelser av tidigare perioders arbetsgivardeklarationer.

Av kreditupplysning från Upplysningscentralen (UC) daterad den 26 februari 2024 framgår att huvudmannen har åtta registrerade betalningsanmärkningar om mindre belopp. Enligt utdrag från Kronofogden daterat den 22 april 2024 har huvudmannen 17 avslutade mål om betalningsförelägganden.

Skolinspektionen har bland annat kommunicerat årsredovisningar med revisionsberättelse för räkenskapsåren 2015/2016 till och med 2020/2021, utdragen från Skatteverket och Kronofogden till huvudmannen som fått möjlighet att yttra sig över handlingarna. Huvudmannen anför i yttrandet den 6 maj 2024 att anmärkningar om försenade inbetalningar har gjorts av huvudmannens redovisningsfirma och att huvudmannen sedan självmant rättat till dessa på eget initiativ, utan anmodan eller anmärkning.

Rättslig reglering

Ägar- och ledningsprövning

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat grundskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs enligt bestämmelsens tredje stycke att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Av 2 kap. 5 a § skollagen framgår att följande personer ska omfattas av ägar- och ledningsprövningen när det gäller en juridisk person: den verkställande direktören och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande över verksamheten, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag eller andra handelsbolag samt personer som ge-

nom ett direkt eller indirekt ägande har ett väsentligt inflytande över verksamheten. Enligt bestämmelsens andra stycke ska prövningen enligt 5 § tredje stycket, i fråga om en juridisk person, avse de personer som anges i första stycket och den juridiska personen.

Av 2 kap. 5 b § skollagen framgår att en sökande inte ska anses som lämplig enligt 5 § tredje stycket om det finns en risk för att barn eller elever i den verksamhet som ansökan avser kommer att utsättas för våld, tvång eller hot, diskriminering eller kränkande behandling, eller påverkan som syftar till motarbetande av grundläggande fri- och rättigheter eller det demokratiska styrelseskicket.

I 26 kap. 3 § första stycket 5 p skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlopande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

Av förarbeten till skollagen framgår att kravet på insikt är viktigt för att säkerställa att den som avser bedriva skolverksamhet har goda förutsättningar att kunna erbjuda en verksamhet av god kvalitet. Kravet på insikt omfattar bland annat krav på kunskap om innehållet i den lagstiftning som reglerar den specifika verksamheten samt därutöver kunskap bl.a. om de arbetsrättsliga och arbetsmiljörättsliga regler som gäller för verksamheten. Vidare framgår att det krävs att företrädarna har kunskap om de ekonomiska regelverk som styr associationsformen, exempelvis reglerna i årsredovisningslagen och aktiebolagslagen. Bedömningen ska ske samlat för hela den berörda kretsen. Det krävs alltså inte att samtliga personer i den berörda kretsen har kunskapen, utan endast att kunskapen finns representerad inom kretsen (jfr. prop. 2009/10:165 s. 643 och prop. 2017/18:158 s. 46 f. och 121 f.).

Räkenskapsår

Av 3 kap. 5 § bokföringslagen framgår att företag som ingår i samma koncern ska ha gemensamt räkenskapsår. Om det finns synnerliga skäl kan Skatteverket medge att olika räkenskapsår får tillämpas.

Styrelsens uppgifter

Av 8 kap. 4 § aktiebolagslagen framgår att styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen skall fortlopande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation. Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Kontrollbalansräkning

Av 25 kap. 13 § aktiebolagslagen framgår att styrelsen genast ska upprätta och låta bolagets revisor granska en kontrollbalansräkning när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital, beräknat enligt 24 kap. 14 §, understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet. Enligt 25 kap. 14-15 §§ ska en kontrollbalansräkning upprättas enligt tillämplig lag om årsredovisning. Kontrollbalansräkningen ska

undertecknas av styrelsen. Om kontrollbalansräkningen utvisar att bolagets eget kapital understiger hälften av det registrerade aktiekapitalet, ska styrelsen snarast utfärda kallelse till en bolagsstämma som ska pröva om bolaget ska gå i likvidation. Kontrollbalansräkningen och ett yttrande av revisorn över denna ska läggas fram på stämman.

Skolinspektionens bedömning

Ägar- och ledningsprövning

Skolinspektionen har gjort bedömningen att följande personer tillhör ledningskretsen: AS såsom styrelseordförande och ledamot i Järvaskolan AB och moderstiftelsen Roya Foundation, HR som styrelsesuppleant i Järvaskolan AB, samt PR och CM såsom styrelseledamöter i moderstiftelsen Roya Foundation. Skolinspektionen har meddelat huvudmannen att PR och CM också omfattas av ägar- och ledningsprövningen.

Insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten

Skolinspektionen bedömer att ledningskretsen inte uppfyller kraven på förvärvat insikt i de ekonomiska regelverk som gäller för den aktuella associationsformen aktiebolag. Den erfarenhet som huvudmannen har redogjort för får enligt Skolinspektionens bedömning typiskt sett anses vara tillräcklig för insikt i de ekonomiska regelverken. I tillsynen har dock ett antal felaktigheter konstaterats vad gäller efterlevnaden av tillämpliga ekonomiska regelverk, varför Skolinspektionen anser att kraven på insikt inte är uppfyllda.

Av utredningen i ärendet framgår att de tre juridiska personerna inom koncernen inte har samma räkenskapsår. Genom skriftliga kompletteringar och i intervju med huvudmannens styrelseordförande AS, som är styrelseordförande i samtliga tre juridiska personer, framgår att de juridiska personerna eller koncernen inte har ansökt om eller beviljats tillstånd från Skatteverket för att få tillämpa olika räkenskapsår inom koncernen. Enligt 3 kap. 5 § bokföringslagen ska företag som ingår i samma koncern ha gemensamt räkenskapsår. Om det finns synnerliga skäl, kan Skatteverket medge att olika räkenskapsår får tillämpas. Då det av utredningen framgår att det saknas ett medgivande från Skatteverket om att olika räkenskapsår får tillämpas inom huvudmannens koncern har bokföringslagens regel inte följts.

Av revisionsberättelsen tillhörande Järvaskolan AB:s årsredovisning för räkenskapsåret 2021/2022 har revisorn lämnat anmärkning om att huvudmannen inte upprättat någon kontrollbalansräkning när det varit nödvändigt. Av årsredovisningen för räkenskapsåren 2021/2022 framgår att bolagets kapital understeg hälften av aktiekapitalet vid den aktuella tidpunkten. Skolinspektionen bedömer därför att huvudmannen inte har följt reglerna i 25 kap. 13-15 §§ aktiebolagslagen gällande att upprätta en kontrollbalansräkning när det finns skäl att anta att bolagets eget kapital understiger hälften av aktiekapitalet.

Utredningen visar att huvudmannen inte har redovisat eller betalat avdragen skatt, sociala avgifter eller mervärdesskatt i rätt tid eller med rätt belopp under sju

räkenskapsår, det vill säga samtliga räkenskapsår mellan 2015/2016 och 2022/2023 med undantag för 2018/2019. Det betyder att huvudmannen inte skött inbetalningarna av avgifter och skatter till det allmänna större delen av tiden som bolaget existerat. Det rör sig om upprepande tillfällen och med större belopp, varför det bedöms som att det har skett systematiskt under en längre tid. Dessutom har huvudmannen samtliga räkenskapsår mellan 2015/2016 och 2020/2021 inte upprättat årsredovisning i sådan tid att det varit möjligt att hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Dessa brister ligger några år tillbaka i tiden men Skolinspektionen noterar att det är fråga om samma felaktigheter som upprepat sig under flera år. Vidare framgår att huvudmannen har flera betalningsanmärkningar registrerade, och tidigare har haft flera betalningsförelägganden, det vill säga skulder registrerade hos Kronofogden. Skolinspektionen ser allvarligt på att huvudmannen under så lång tid haft en bristande kontroll över sina ekonomiska förhållanden trots flertalet revisorsanmärkningar om det. Huvudmannens förklaring om att administrationen för inbetalningar har förbättrats föranleder inte någon annan bedömning.

Mot bakgrund av ovan beskrivna felaktigheter beträffande efterlevnaden av tillämpliga ekonomiska regelverk bedöms huvudmannens ägar- och ledningskrets sakna insikt i de ekonomiska regelverk som är aktuella för aktiebolag.

Det har av utredningen inte framkommit annat än att ledningskretsen genom erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i skollagstiftning, arbetsrätt och arbetsmiljörätt.

Lämplighet

Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen och personerna i dess ägar- och ledningskrets i nuläget uppfyller författningarnas krav avseende lämplighet.

Skolinspektionen noterar att de omständigheter som ovan läggs till grund för bedömningen om bristande insikt i tillämpliga ekonomiska regelverk är av sådant slag att de även kan tala för bristande lämplighet hos ägar- och ledningskretsen eller den juridiska personen. För det fall situationen inte förbättras kan det därför föranleda en annan bedömning avseende huvudmannens eller dess ägar- och ledningskrets lämplighet och mer ingripande sanktioner kan komma att aktualiseras.

Prövning av ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Medel för förlustförtäckning

I ärendet har ett flertal ekonomiska underlag inhämtats. Av inhämtad årsredovisning för 2022/2023 framgår att huvudmannens eget kapital uppgår till minus 33 000 kronor per den 30 juni 2023, vilket innebär att skulderna är större än tillgångarna. Huvudmannens egna kapital var förbrukat även per den 30 juni 2022, då eget kapital uppgick till minus 2 miljoner kronor. Av årsredovisningens förvaltnings-

berättelse för räkenskapsåret 2022/2023 framgår att ”styrelsen låtit upprätta kontrollbalansräkning nr 1 som utgörs av denna årsredovisning”. Att låta årsredovisningen utgöra kontrollbalansräkning indikerar att någon omvärdering av tillgångar och skulder enligt aktiebolagslagens 25:e kapitel för att visa att aktiekapitalet är intakt, inte varit möjlig. Utredningen visar dock att det egna kapitalet har stärkts under året genom periodens resultat och genom tillskott. Huvudmannen har erhållit två aktieägartillskott om totalt 1,1 miljoner kronor från moderstiftelsen Stiftelsen Roya Foundation under året. Huvudmannen har inkommit med två avtal. Moderstiftelsen lämnar enligt avtal den 23 januari 2023 ett tillskott om 100 000 kronor. Enligt avtal daterat den 29 juni 2023 lämnar moderstiftelsen ytterligare 1 miljon kronor i aktieägartillskott. Huvudmannen har även inkommit med underlag från bank som visar insättningar den 23 januari 2023 om 100 000 kronor respektive den 30 juni 2023 om 1 miljon kronor.

Moderstiftelsens preliminära balansrapport för innevarande räkenskapsår, kalenderåret 2023, per den 30 juni 2023, indikerar att moderstiftelsen upptagit ett lån för att finansiera aktieägartillskott till huvudmannen. I ärendet har huvudmannen utöver de två ovannämnda avtalen om aktieägartillskott även inkommit med ett undertecknat låneavtal den 26 juni 2023 mellan en privatperson och moderstiftelsen, där lånebeloppet 1 miljon kronor senast den 29 juni 2023 ska inbetalas på moderstiftelsens konto. Lånet löper enligt avtalet till och med den 31 oktober 2024.

Bära sina kostnader

Vidare har huvudmannen inkommit med uppgift om att moderstiftelsen mottagit 1,25 miljoner kronor som donation i oktober 2023. Huvudmannen har förklarat att 250 000 kronor har använts för att slutreglera ett tidigare erhållet lån från donatorn från 2016.

Enligt årsredovisning för 2022/2023 bär huvudmannen sina kostnader och redovisar en vinst om 912 000 kronor. Tre av de fem senaste räkenskapsåren har huvudmannen inte burit sina kostnader och verksamheten har inte heller burit sig över tid. Under räkenskapsåren 2015/2016 till och med 2018/2019 har huvudmannen erhållit finansiellt stöd genom aktieägartillskott. Totalt uppgår tillskotten enligt årsredovisningarna för dessa år till 10,7 miljoner kronor. Den svaga lönsamheten har påverkat huvudmannens betalningsförmåga negativt.

Huvudmannen har tidigare i utredningen inkommit med två versioner av rättvisande och avstämda resultat- och balansrapporter för räkenskapsåret 2022/2023. Resultaten i dessa rapporter har tillsammans med de erhållna aktieägartillskotten under året räckt för att återställa det egna kapitalet. Enligt rapporterna uppgår resultatet till 1,4 miljoner kronor respektive 1,3 miljoner kronor. Även rapporter för perioden juli 2022 till och med januari 2023 har inkommit i två versioner med olika resultat, 1,5 miljoner kronor respektive 2,4 miljoner kronor. Att resultat och ställning väsentligt avvikit mellan rapporter för samma period har försvårat Skolinspektionens utredning.

Betalningsförmåga

Av årsredovisningen för 2022/2023 framgår att huvudmannen har en svag betalningsförmåga på kort sikt då omsättningstillgångarna understiger de kortfristiga skulderna med 2,2 miljoner kronor. Det innebär att huvudmannen har högre skulder som förfaller till betalning inom ett år än vad det finns medel att betala dessa med.

På bokslutsdagen den 30 juni 2023 har huvudmannen beviljade betalningsanstånd från Skatteverket om 1,8 miljoner kronor. Av beslut från Skatteverket framgår att huvudmannen har beviljats tillfälligt betalningsanstånd för perioden juni 2020 respektive juli 2020. De beviljade anstånden har från december 2021 uppgått till 1,8 miljoner kronor. Anstånden har förlängts flera gånger. Den 2 oktober respektive den 24 november 2023 har Skatteverket beslutat om anstånd där betalningsplaner för återbetalning beviljats i enlighet med huvudmannens ansökan och innebär sex halvårsvisa betalningar. Den första avbetalningen om 150 000 kronor ska ske den 12 april 2024 avseende anståndet för juli 2020 respektive den 12 juni 2024 för anståndet för juni 2020. Den sjätte och sista delen förfaller till betalning den 12 oktober 2026 respektive den 14 december 2026. I årsredovisningen rubriceras skulder som förfaller till betalning inom ett år som kortfristig skuld.

Av inlämnat skattekontoutdrag för perioden 2020-01-01 - 2023-11-07 framgår att huvudmannen ofta betalar skatter och avgifter sent och att huvudmannen varje månad debiterats kostnadsränta för sent betalda skatter och avgifter tid. Huvudmannen har inte uppgett att de sena inbetalningarna beror på dålig likviditet. Huvudmannen har trots flera anmärkningar från den auktoriserade revisorn fortsatt att betala sent.

Av kreditupplysningen framgår att huvudmannen per den 26 februari 2024 har åtta registrerade betalningsanmärkningar och sex stycken ansökningar om betalningsförelägganden. Ingen av registreringarna avser belopp större än 3 600 kronor och samtliga ansökningar är avskrivna.

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat grundskola. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket lämnas om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

I 26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlopande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

I förarbetena till skollagen anges att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under

hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Vidare anges att om en tillsynsmyndighet konstaterar att det finns risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta vara ett skäl att ingripa mot verksamheten. (Prop. 2017/18:158 s. 50 och 122).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Järvaskolan AB inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet på ekonomiska förutsättningar innebär att verksamheten ska bära sina kostnader och att det ska finnas medel för att hantera förluster samt utrymme för nödvändiga investeringar. Vidare ska skulder betalas när de förfaller till betalning.

Av utredningen framgår att verksamheten bär sina kostnader räkenskapsåret 2022/2023 men att vinsten och de erhållna aktieägartillskotten inte är tillräckliga för att återställa aktiekapitalet. Huvudmannen har genom åren erhållit stöttning genom tillskott av betydande belopp då verksamheten förbrukat mer medel än vad som funnits tillgängligt. Även under räkenskapsåret 2022/2023 har huvudmannen erhållit stöttning genom aktieägartillskott från Stiftelsen Roya Foundation. Moderstiftelsen har i sin tur erhållit donationer och upptagit lån för att stötta huvudmannen. Det är inte klarlagt i utredningen att det inom koncernen finns mer likvida medel att tillföra huvudmannen.

Vidare visar utredningen att huvudmannen har betalat skulder efter förfallodag. Huvudmannen har varit sen med betalningar till det allmänna genom att under en längre period systematiskt betalat anställdas källskatt och sociala avgifter sent. Sena inbetalningar på skattekontot innebär att huvudmannen givit sig själv en egen kredit. Vidare innebär de många rättelserna som huvudmannen gjort av tidigare perioders arbetsgivardeklaration att förseningen med betalning varit än längre. Utredningen visar även att huvudmannen har nyttjat betalningsanstånd från Skatteverket för att hantera betalningar i den löpande verksamheten, då huvudmannens kortfristiga betalningsförmåga är svag. Vidare finns enligt kreditupplysningen flera betalningsanmärkningar avseende mindre belopp registrerade på huvudmannen.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller lagens krav på att ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Järvaskolan AB uppfyller inte författningarnas krav vad gäller erfarenhet eller på annat sätt förvärvat insikt i de ekonomiska regelverk som styr associationsformen samt vad gäller ekonomiska förutsättningar. Det finns därför skäl att förelägga Järvaskolan AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av juristen Johannes Behndig

Utredaren Caroline Turan har varit föredragande i ärendet. I ärendets slutliga handläggning har även ekonomerna Christina Lundborg och Hanna Abrahamsson medverkat.